

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
081 «ПРАВО»,
ПРЕДМЕТНИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ « ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО,
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»**

Затверджено

на засіданні Вченої ради Донецького
національного університету імені
Василя Стуса

Протокол № «8» від «23» лютого 2018 р.

Голова Вченої ради _____ *проф. Загнітко А.П.*

ВІННИЦЯ-2018

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО»,
ПРЕДМЕТНИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО,
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»**

Тема 1. Правове забезпечення державної економічної політики

Поняття і основні напрями державної економічної політики.

Форми реалізації державної економічної політики.

Прогнозування та планування економічного і соціального розвитку.

Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності.

Тема 2. Участь органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері господарювання

Основи правового статусу органів державної влади та органів місцевого самоврядування як учасників господарських відносин.

Принципи, методи і засоби державного регулювання господарської діяльності.

Основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Особливості управління господарською діяльністю у державному та комунальному секторах економіки.

Тема 3. Правове регулювання обмеження монополізму і захист економічної конкуренції

Антимонополюно-конкурентна політика держави.

Захист економічної конкуренції.

Система органів Антимонопольного комітету України.

Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Тема 4. Становлення та розвиток господарського (торгового, комерційного, підприємницького) права

Передумови формування національного господарського права (IX – початок XX ст.).

Розвиток радянського господарського права і законодавства (1917 р. – початок 1991 р.).

Розвиток новітнього господарського права і законодавства України.

Тема 5. Загальні засади щодо господарської діяльності

Поняття та види господарської діяльності.

Правова основа господарської діяльності.

Суб'єкти та об'єкти господарської діяльності.

Умови здійснення господарської діяльності.

Тема 6. Поняття, система, метод і джерела господарського права

Господарські правовідносини та їх види.

Поняття і система господарського права.

Метод господарського права.

Джерела господарського права.

Господарське законодавство.

Тема 7. Правова робота та юридичне обслуговування у сфері господарювання

Поняття, ознаки та цілі правової роботи.

Функції та завдання правової роботи.

Поняття та зміст юридичного обслуговування.

Основні напрями та засоби юридичного обслуговування.

Суб'єкти юридичного обслуговування.

Тема 8. Загальні положення про суб'єктів господарської діяльності

Поняття, ознаки та види суб'єктів господарської діяльності.

Створення суб'єктів господарювання.

Основні права та обов'язки суб'єктів господарювання.

Припинення суб'єктів господарювання або їх діяльності.

Тема 9. Правовий статус господарських товариств

Загальна характеристика правового статусу господарських товариств.

Утворення господарських товариств.

Установчі документи господарських товариств.

Склад і правовий режим майна господарських товариств.

Органи управління господарських товариств.

Тема 10. Правовий статус фізичних осіб-підприємців

Поняття фізичної особи-підприємця.

Набуття статусу підприємця.

Основні права та обов'язки фізичної особи-підприємця.

Припинення діяльності фізичної особи-підприємця.

Тема 11. Правовий статус підприємств

Поняття, ознаки та види підприємств.

Створення підприємств.

Права та обов'язки підприємств.

Припинення підприємств чи їх діяльності.

Тема 12. Правовий статус об'єднань підприємств

Поняття та ознаки об'єднань підприємств.

Види об'єднань підприємств.

Організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

Створення і припинення об'єднань підприємств.

Тема 13. Правовий статус підприємств колективної власності та інших суб'єктів господарювання

Правовий статус виробничого кооперативу.

Правовий статус підприємства релігійної організації.

Правовий статус кредитних спілок у сфері господарювання.

Правовий статус благодійних організацій у сфері господарювання.

Тема 14. Загальні положення про майнову основу господарювання

Поняття та види майна у сфері господарювання.

Поняття та види правового режиму майна у сфері господарювання.

Загальна характеристика основних правових режимів майна у сфері господарювання.

Джерела та способи формування майна суб'єктів господарювання.

Корпоративні права у сфері господарювання.

Тема 15. Правовий режим майна приватної форми власності у сфері господарювання

Суб'єкти та об'єкти права приватної власності у сфері господарювання.

Підстави набуття майна приватної власності та правові форми його використання у сфері господарювання.

Захист права приватної власності.

Тема 16. Правовий режим майна державної форми власності у сфері господарювання

Суб'єкти та об'єкти права державної власності.

Правові форми використання майна державної форми власності у сфері господарювання.

Приватизація майна державних підприємств.

Тема 17. Правовий режим майна комунальної форми власності у сфері господарювання

Поняття комунальної власності, суб'єкт та об'єкти права комунальної власності у сфері господарювання.

Правові форми використання майна комунальної форми власності у сфері господарювання.

Набуття та припинення права комунальної власності на майно господарського призначення.

Тема 18. Правовий режим використання природних ресурсів суб'єктами господарювання

Поняття правового режиму використання природних ресурсів та види природних ресурсів, які використовуються у сфері господарювання.

Правові титули використання природних ресурсів суб'єктами господарювання.

Права суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів.

Обов'язки суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів.

Тема 19. Правовий режим цінних паперів у сфері господарювання

Поняття та види цінних паперів.

Умови та порядок випуску цінних паперів суб'єктами господарювання.

Порядок придбання цінних паперів суб'єктами господарювання.

Державне регулювання ринку цінних паперів.

Тема 20. Правовий режим інтелектуальної власності у сфері господарювання

Загальна характеристика правового режиму інтелектуальної власності у сфері господарювання.

Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності.

Форми залучення майнових прав інтелектуальної власності до сфери господарювання.

Облік майнових прав інтелектуальної власності.

Тема 21. Правова основа відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання

Поняття неплатоспроможності та банкрутства.

Досудові процедури відновлення платоспроможності боржника.

Характеристика учасників у процедурі банкрутства.

Умови та порядок відкриття провадження по справах про банкрутство боржника.

Судові процедури банкрутства.

Тема 22. Загальні положення про господарські зобов'язання

Поняття і підстави виникнення господарських зобов'язань.

Види господарських зобов'язань.

Виконання господарських зобов'язань.

Забезпечення виконання господарських зобов'язань.

Припинення та недійсність господарських зобов'язань.

Тема 23. Господарський договір

Правова основа, поняття й ознаки господарських договорів.

Види і функції господарських договорів.

Зміст господарських договорів.

Укладення господарських договорів.

Виконання і забезпечення виконання господарських договорів. Зміна та розірвання господарських договорів.

Тема 24. Система господарських договорів

Організаційно-господарські та майново-господарські договори.

Договори на реалізацію майна, продукції.

Договори про використання майна.

Договори про надання послуг.

Договори про господарську залежність.

Тема 25. Загальні положення про господарсько-правову відповідальність

Поняття, принципи і функції господарсько-правової відповідальності.

Види господарсько-правової відповідальності.

Підстави і межі господарсько-правової відповідальності.

Форми господарсько-правової відповідальності.

Порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.

Тема 26. Відшкодування збитків у сфері господарювання

Поняття, види та склад збитків у сфері господарювання.

Підстави та умови відшкодування збитків у сфері господарювання.

Порядок відшкодування збитків у сфері господарювання.

Тема 27. Штрафні та оперативно-господарські санкції

Поняття штрафних санкцій, їх види.

Підстави та порядок застосування штрафних санкцій.

Визначення розміру штрафних санкцій.

Поняття оперативно-господарських санкцій та їх види.

Підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій.

Тема 28. Адміністративно-господарські санкції

Поняття адміністративно-господарських санкцій.

Види адміністративно-господарських санкцій.

Підстави та порядок застосування адміністративно-господарських санкцій.

Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

Гарантії прав суб'єктів господарювання в разі неправомірного застосування до них адміністративно-господарських санкцій.

Тема 29. Загальні положення про захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання

Поняття та правова основа захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Підстави захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Форми захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Тема 30. Позасудовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання

Адміністративний захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання нотаріусами.
 Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання третейськими судами.
 Самозахист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.
 Урегулювання господарських спорів за допомогою медіації.

Тема 31. Судовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання

Загальні положення про судовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання господарськими судами.
 Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання адміністративними судами.
 Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання загальними судами.
 Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання Європейським судом з прав людини.

Тема 32. Правові засади фінансування та кредитування господарської діяльності

Поняття, види та правова основа фінансування господарської діяльності.
 Поняття, види кредитних операцій банків, правова основа кредитування господарської діяльності.
 Види і форми кредитів у сфері господарювання.
 Кредитний договір за участю суб'єктів господарювання.

Тема 33. Правові засади здійснення розрахунків у сфері господарювання

Поняття розрахункових правовідносин, принципи та правова основа їх здійснення.
 Форми здійснення розрахунків у господарській діяльності.
 Порядок відкриття та обслуговування банківського рахунку.
 Відповідальність за порушення умов здійснення розрахунків у господарській діяльності.

Тема 34. Правові засади інформаційного забезпечення господарської діяльності

Поняття інформації та види інформаційних ресурсів у сфері господарювання.
 Правовий режим інформаційних ресурсів у сфері господарювання.
 Захист прав суб'єктів господарювання у сфері інформаційного забезпечення.

Тема 35. Правові засади ведення бухгалтерського та податкового обліку, складання фінансової звітності в господарській діяльності

Правова основа ведення бухгалтерського та податкового обліку і складання фінансової звітності.
 Організація бухгалтерського та податкового обліку.
 Організація складання фінансової звітності.

Тема 36. Правова основа оподаткування у сфері господарювання

Оподаткування як засіб регулювання господарської діяльності. Правові засади оподаткування у сфері господарювання.
 Права і обов'язки суб'єктів господарювання як платників податків.
 Контроль за виконанням вимог податкового законодавства суб'єктами господарювання.
 Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення податкового законодавства.

Тема 37. Правове забезпечення якості продукції, товарів, робіт та послуг

Поняття та ознаки (критерії) якості продукції, товарів, робіт, послуг.
 Засоби забезпечення якості продукції, товарів, робіт, послуг (стандартизація і сертифікація).

Державний нагляд за додержанням стандартів, норм та правил.

Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства щодо забезпечення якості продукції, товарів, робіт, послуг.

Тема 38. Правове забезпечення ціноутворення у сфері господарювання

Поняття, функції і види цін (тарифів).

Законодавство про ціноутворення.

Порядок встановлення цін (тарифів).

Державне регулювання цін, контроль (нагляд) і спостереження у сфері ціноутворення.

Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства про ціни і ціноутворення.

Тема 39. Правове регулювання господарсько-торгівельної діяльності

Поняття, види і правова основа господарсько-торгівельної діяльності.

Правове регулювання матеріально-технічного постачання та збуту.

Правове регулювання енергопостачання.

Правове регулювання оптової торгівлі.

Правове регулювання роздрібної торгівлі і громадського харчування.

Тема 40. Правове регулювання надання в оренду майна, лізингової та концесійної діяльності

Поняття, правова основа, суб'єкти, умови надання в оренду майна.

Поняття, правова основа, суб'єкти, умови здійснення лізингової діяльності.

Поняття, правова основа, суб'єкти, умови здійснення концесійної діяльності.

Відповідальність за порушення у сфері надання в оренду майна, лізингової та концесійної діяльності.

Тема 41. Правове регулювання інвестиційної діяльності

Поняття і види інвестиційної діяльності. Правова основа інвестиційної діяльності.

Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності.

Державне регулювання інвестиційної діяльності.

Інвестиційні договори.

Відповідальність за порушення умов здійснення інвестиційної діяльності.

Тема 42. Правове регулювання інноваційної діяльності

Поняття та види інноваційної діяльності.

Суб'єкти і об'єкти інноваційної діяльності.

Державне регулювання інноваційної діяльності.

Правовий режим інноваційних проектів, продуктів і продукції.

Договірні відносини в інноваційній діяльності.

Тема 43. Правове регулювання будівельної діяльності

Поняття і правова основа будівельної діяльності.

Учасники будівельної діяльності.

Умови і порядок здійснення будівельної діяльності.

Система договірних зв'язків.

Відповідальність за порушення законодавства про будівельну діяльність.

Тема 44. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності

Правове регулювання фінансового посередництва.

Правове регулювання банківської діяльності.

Правове регулювання страхової діяльності.

Правове регулювання аудиторської діяльності.

Правове регулювання посередництва на ринку цінних паперів.

Тема 45. Правове регулювання комерційного посередництва (агентської діяльності) у сфері господарювання

Поняття і правова основа комерційного посередництва (агентської діяльності).

Суб'єкти агентської діяльності.

Умови здійснення агентської діяльності.

Агентський договір: поняття, форма, предмет, порядок укладання і припинення.

Відповідальність за порушення законодавства про агентську діяльність.

Тема 46. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття, принципи і правова основа зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, їх права і обов'язки.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Зовнішньоекономічний договір (контракт).

Відповідальність за порушення законодавства про зовнішньоекономічну діяльність.

Тема 47. Правове регулювання оціночної діяльності

Поняття, форми та правова основа професійної оціночної діяльності.

Суб'єкти оціночної діяльності, їх права та обов'язки.

Порядок, підстави та умови проведення оцінки майна.

Договір на проведення оцінки майна.

Відповідальність за порушення умов здійснення оціночної діяльності.

Тема 48. Правове регулювання рекламної діяльності

Поняття та правова основа рекламної діяльності.

Суб'єкти рекламної діяльності.

Умови здійснення рекламної діяльності.

Система господарських договорів у рекламній діяльності.

Відповідальність за порушення умов здійснення рекламної діяльності.

Тема 49. Правове регулювання господарської діяльності у сфері транспорту

Поняття і види господарської діяльності у сфері транспорту. Правова основа господарської діяльності у сфері транспорту.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері транспорту.

Умови здійснення господарської діяльності у сфері транспорту. Державне регулювання господарської діяльності у сфері транспорту.

Система господарських договорів у сфері транспорту.

Відповідальність за порушення умов здійснення господарської діяльності у сфері транспорту.

Тема 50. Правове регулювання господарської діяльності у сфері телекомунікацій

Загальні засади господарської діяльності у сфері телекомунікацій.

Організаційно-правові основи здійснення господарської діяльності у сфері телекомунікацій.

Відповідальність за правопорушення при здійсненні господарської діяльності у сфері телекомунікацій.

Тема 51. Правове регулювання господарської діяльності у сфері рекреації (рекреаційної діяльності)

Поняття та види рекреаційної діяльності, правова основа її здійснення.

Суб'єкти та об'єкти рекреаційної діяльності
 Умови здійснення рекреаційної діяльності
 Система господарських договорів у рекреаційній діяльності.
 Відповідальність за порушення умов здійснення рекреаційної діяльності.

Тема 52. Правове регулювання господарської діяльності у сфері охорони здоров'я

Поняття та правова основа господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.
 Суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я.
 Умови здійснення господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.
 Відповідальність за порушення умов здійснення господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.

Тема 53. Спеціальний режим господарювання

Поняття та види спеціального режиму господарювання.
 Спеціальні (вільні) економічні зони та території пріоритетного розвитку: поняття та особливості господарської діяльності.
 Генеза законодавства щодо створення спеціальних (вільних) економічних зон та територій пріоритетного розвитку.
 Інші спеціальні режими господарювання.

Тема 54. Загальні засади господарського права зарубіжних країн

Загальна характеристика джерел господарського права зарубіжних країн.
 Суб'єкти господарського права зарубіжних країн.
 Господарські договори в зарубіжних країнах.
 Розгляд комерційних спорів.

Тема 55. Господарське процесуальне право

Предмет, метод, система господарського процесуального права. Принципи господарського процесуального права. Джерела господарського процесуального права. Господарські процесуальні правовідносини.

Поняття та види господарських спорів. Причини виникнення господарських спорів. Досудове врегулювання господарських спорів. Порядок пред'явлення претензій. Порядок і строки розгляду претензій. Врегулювання розбіжностей, що виникають при укладенні, зміні і розірванні господарських договорів.

Органи, які вирішують господарські спори. Система господарських судів в Україні. Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів. Територіальна юрисдикція (підсудність) господарських спорів.

Учасники судового процесу. Процесуальні строки. Докази і доказування в господарському судочинстві. Судові витрати.

Письмові заяви учасників справи. Поняття та види позовів. Забезпечення позову. Вирішення господарських справ у суді першої інстанції. Позовне і наказне провадження. Процесуальні акти (судові рішення) господарського суду.

Перегляд судових рішень в апеляційному, касаційному порядку. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Розгляд справ третейськими судами. Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів. Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у господарських справах. Судовий контроль за виконанням рішень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми господарського права : Загальна частина: навч. посіб. / за ред. В. С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 528 с.
2. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): навч. посіб. / за ред. В. С. Щербини, В.В. Рєзнікової. – Київ. : Ліра-К, 2016. – 800 с.
3. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с.
4. Беяневич В. Е. Господарський процесуальний кодекс України: (із змінами та доповненнями станом на 01 серпня 2014 року): наук. - практ. коментар / В. Е. Беяневич. - 4-е вид. - К. : Юстiніан, 2014. - 1304 с.
5. Вінник О.М. Господарське право: Навч. посібник. – 2-е вид., змін. та допов. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 766 с.
6. Вінник О.М. Господарське право. Курс лекцій (загальна частина): навч. посіб. / О.М. Вінник. – Київ: Ліра-К, 2017. – 240 с.
7. Віхров О.П. Правове регулювання господарських відносин в окремих сферах і галузях економіки: навч. посіб. / О.П. Віхров. – Київ. – Юрінком Інтер, 2017. – 448 с.
8. Господарське право України: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В.М. Гайворонський, В.П. Жушман, Н.В. Погорецька та ін.; За ред. В.М. Гайворонського та В.П. Жушмана. – Х.: Право, 2005. – 384 с.
9. Господарське право: [підручник] / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2012. – 640 с.
10. Господарське право: практикум / А.Г. Бобкова (кер. авт. кол.), Ю.О. Моїсєєв, Ю.М. Павлюченко та ін. ; за заг. ред. А.Г. Бобкової. – Харків: Право, 2018. – 592 с.
11. Знаменский Г.Л. Хозяйственное законодательство Украины. Формирование и перспективы развития / Знаменский Г.Л. – К.: Наукова думка, 1996. – 63 с.
12. Знаменський Г.Л. Наукоємність сучасного господарського права // Право України. – 2010. – № 8. – С. 19-25.
13. Знаменский Г. Л. Новое хозяйственное право: избр. тр. – К. : Юринком Интер, 2012. – 487 с.
14. Концепция модернизации хозяйственного законодательства на базе Хозяйственного кодекса Украины (проект) // Экономика и право. – 2006. – № 2 (15). – С. 5-16.
15. Лаптев В.В. Предпринимательское (хозяйственное право). Избранные труды. Екатеринбург: Бизнес, менеджмент и право, 2008. – 536 с. (Классика хозяйственно-правовой мысли).
16. Мамутов В.К. Кодификация: сборник научных трудов / В.К. Мамутов. – К.: Юринком Интер, 2011. – 248
17. Мамутов В.К. Экономика и право: сб. научных трудов / Мамутов В.К. – К.: Юринком Интер, 2003. – 544 с.

18. Мамутов В.К. Развитие хозяйственного законодательства и хозяйственно-правовой мысли в суверенной Украине / В.К. Мамутов // Хозяйственное законодательство Украинры: практика применения и перспективы развития в контексте европейского выбора: сб. науч. тр. – Донецк: Юго-Восток, Лтд. – 2005. – С. 12-37.

19. Мамутов В.К., Чувпило О.О. Господарче право зарубіжних країн: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Київ: Ділова Україна, 1996. – 352 с.

20. Мамутов В.К. Загальні проблеми науки господарського права на стику ХХ та ХХІ століть // Право України. – 2010. – № 8. – С. 4-12.

21. Мартемьянов В.С. Хозяйственное право: Курс лекций. – М.: Издательство БЕК, 1994, тт. 1-2.

22. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 2-е вид., перероб. і допов. / За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини; Кол. авт.: О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина та ін. – В.: Юрінком Інтер, 2008. – 720 с.

23. Ніколенко Л. М. Перегляд судових актів у господарському судочинстві : монографія / Л. М. Ніколенко; Маріуп. держ. ун-т. - Донецьк : Юго-Восток, 2013. - 490 с.

24. Світличний О. П. Господарський процес: підручник/ за заг. ред. Світличного О. П. – К.: НУБіП України., 2016 – 337 с. - Режим доступу: http://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Gospodar_proces.pdf

25. Смокович М.І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія / М.І. Смокович. – К.: Юрінком Інтер, 2012. — 204 с.

26. Степанов С. В. Перегляд судових рішень господарських судів за нововиявленими обставинами : моногр. / С. В. Степанов. – О. : ВМВ, 2012. – 186 с.

27. Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Под общ. ред. А.Г. Бобковой. – Харьков: Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.

28. Хозяйственное право: Учебник / В.К. Мамутов, Г.Л. Знаменский, В.С. Хахулин и др.; Под ред. В.К. Мамутова. – К.: Юринком Интер, 2002. – 912 с.

29. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 264 с.

30. Щербина В.С. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.